

Volledig tekst Nationale Herdenking 4 mei 2021 – college van burgemeester en wethouders

Vandaag, nu, 4 mei 2021, herdenken we. En vandaag, juist nu onze vrijheid op een heel andere manier is ingeperkt door een wereldwijde gezondheids crisis, doen we dat via deze digitale weg. Want obstakels of niet, het verhaal moet verteld worden. In de tijd komt de Tweede Wereldoorlog steeds verder van ons af te staan, maar de gebeurtenissen, de verschrikkingen en de herinneringen zullen altijd dichtbij blijven. Móeten dichtbij blijven. Verhalen brengen het verleden naar het heden. Het verleden brengt ons hier samen, op dit punt, tijdens deze Nationale Herdenking, meer dan 75 jaar na de bevrijding. En door verhalen nemen we het verleden mee de toekomst in. We gaan samen verder op weg. En ik zeg 'op weg', want hoewel wij hier vandaag met elkaar denken aan hen die vielen en we morgen onze vrijheid vieren, zijn er veel andere plekken in de wereld waar vrijheid niet bestaat of niet kan worden ervaren. En voor veel mensen betekent vrede of het afwezig zijn van oorlog, niet automatisch dat ze vrij zijn. De impact van de coronacrisis is daar slechts één voorbeeld van. [We leven nog altijd in een kwetsbare wereld.](#)

[We leven nog altijd in een kwetsbare wereld.](#) We leven in een wereld die van het ene op het andere moment een wereld in crisis kan zijn. Een wereld die van het ene op het andere moment een wereld van oorlog kan zijn. Er zijn landen in oorlog en er zijn mensen die oorlog in zichzelf voelen. Er bestaat nog altijd onvrijheid, zowel zichtbaar als onzichtbaar. Zichtbaar, daar waar mensen elders ter wereld in gevecht zijn en onzichtbaar, daar waar mensen door gebeurtenissen, verschrikkingen of herinneringen niet in vrijheid leven of kunnen leven. Daarom moeten we de verhalen dichtbij houden. De verhalen van mensen die zich hebben verzet en die zich vandaag de dag verzetten. De verhalen van degenen die achterbleven. De verhalen van degenen die vielen terwijl ze voor vrijheid stredden. Sommige verhalen zijn dichtbij, zoals het monument in de Breedstraat dat het verhaal vertelt van de meer dan 700 Nederlandse soldaten. Dit garnizoen werd ondergebracht in scholen, in de St. Martinuskerk en een kamp aan de Westersingel. In de jaren 1939 en 1940 sneuvelen ze, terwijl Duitse soldaten hun verblijfspoten innemen. Ook voor hen moeten en willen we blijven vertellen over het strijden voor vrijheid en over verbondenheid, verscheidenheid en [verdraagzaamheid](#).

[Verdraagzaamheid.](#) Een begrip dat kan worden uitgelegd als een manier van met elkaar omgaan waarbij veel van anderen wordt verdragen, ofwel geaccepteerd. Verdraagzaamheid is een voorwaarde voor samenleven. Samen leven. Samenleven vraagt om bereidheid tot luisteren. Tot een open blik. Tot de vaardigheid om niet te oordelen. Om de blik op jezelf te richten, in plaats van te wijzen naar de ander. Je hoeft het niet altijd met elkaar eens te zijn, maar je kunt wél samen op lopen. Je kunt in gesprek gaan, van mens tot mens. We zijn tenslotte allemaal mens, met menselijke eigenschappen. Dáárin schuilt per definitie verbondenheid. En daarin schuilt óók de uitdaging om steeds ons best te doen om open te staan voor de ander, de medemens. Alleen als er sprake is van verdraagzaamheid kan er ruimte zijn voor vrijheid, voor jezelf en voor anderen, in een samenleving waarvan de gronden zo waardevol zijn verwoord in de Universele verklaring van de Rechten van de Mens. Een verklaring als [het fundament van vrijheid](#).

[Het fundament van vrijheid](#). Denker des Vaderlands Daan Roovers verhaalt dit jaar over het fundament van vrijheid. In haar pamflet haalt ze Nederland in de 17^e eeuw aan; de tijd waarin Nederland verder groeit als zelfstandige staat met een vrij staatsbestel. Ze vertelt: “Nederlands beroemdste filosoof, Baruch de Spinoza, zelf kind van gevluchte ouders, roemde in de zeventiende eeuw ons land vanwege diezelfde vrijheid. Spinoza gaf hoog op over hoe hier in de Republiek der Nederlanden de burgers in onderlinge vrijheid leven, “ook al denkt de één duidelijk het tegengestelde van wat de ander denkt”. Hoe kan dat?, vroeg Spinoza zich af. Volgens hem is dat de verdienste van het ‘vrije staatsbestel’. De kern daarvan is dat de staat zich realiseert dat de vrijheid van denken en van spreken niet ingeperkt kan en mag worden. En dat de staat de burgers de ruimte geeft om zeer van elkaar te verschillen van mening, van religie of van gebruiken, maar dat de staat zélf zorg draagt dat al die burgers gelijk worden behandeld. De basis daarvoor ligt in een aantal noodzakelijke wetten en een onafhankelijke rechter die ervoor zorgt dat ze worden nageleefd: “Het doel van de staat is vrijheid”, stelt Spinoza. Dat was toen. Het is een van die verhalen die we dicht bij ons houden, ook als we uitkijken naar de toekomst. [Maar tussen het verleden en de toekomst ligt vandaag](#).”

[Tussen het verleden en de toekomst ligt vandaag](#). Vandaag herdenken we allen die op enig moment in ons verleden hebben gestreden voor onze vrijheid. Een vrijheid die we niet alleen in 1945, maar ook bijna 450 jaar geleden al eens vierden. Toen was het 1572. Het jaar waarin de 80-jarige oorlog ten einde kwam en het jaar dat het begin markeert van Nederland als zelfstandige staat, waar Spinoza zich jaren later zo lovend over uitliet. Voor Medemblik is vooral de datum van 11 juni 1572 gedenkwaardig. Het was de dag dat Medemblik zich aansloot bij de opstand. De periode daarna leverde Medemblik ter land en ter zee een bijdrage aan de opstand, onder andere bij de blokkade van Amsterdam, het ontzet van Alkmaar en de Slag op de Zuiderzee. Bij dit moment uit onze geschiedenis zullen we volgend jaar uitgebreid stilstaan, samen met 25 andere Nederlandse gemeenten. Want ook deze verhalen willen we dichtbij houden. Ná 75 jaar vrijheid en tegelijkertijd midden in een pandemie die ons al meer dan een jaar in de greep houdt. Maar vandaag is nu. En nu is het moment om te denken aan al die mensen die zich verzetten. Aan hen vochten en aan hen die terugvochten. Aan hen die onderdak boden en hun laatste eten weggaven. Aan hen die bereid waren alles te geven, zelfs hun leven. Vandaag, nu, 4 mei 2021, herdenken we. Omdat we niet vergeten.
